

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

МАТЕРІАЛИ

100 – ї

**підсумкової наукової конференції
професорсько-викладацького персоналу
Вищого державного навчального закладу України
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
11, 13, 18 лютого 2019 року**

(присвячена 75 - річчю БДМУ)

Чернівці – 2019

УДК 001:378.12(477.85)

ББК 72:74.58

М 34

Матеріали 100 – ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет», присвяченої 75-річчю БДМУ (м. Чернівці, 11, 13, 18 лютого 2019 р.) – Чернівці: Медуніверситет, 2019. – 544 с. іл.

ББК 72:74.58

У збірнику представлені матеріали 100 – ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет», присвяченої 75-річчю БДМУ (м.Чернівці, 11, 13, 18 лютого 2019 р.) із стилістикою та орфографією у авторській редакції. Публікації присвячені актуальним проблемам фундаментальної, теоретичної та клінічної медицини.

Загальна редакція: професор Бойчук Т.М., професор Івашук О.І., доцент Безрук В.В.

Наукові рецензенти:

професор Братенко М.К.

професор Булик Р.Є.

професор Гринчук Ф.В.

професор Давиденко І.С.

професор Дейнека С.Є.

професор Денисенко О.І.

професор Заморський І.І.

професор Колоскова О.К.

професор Коновчук В.М.

професор Пенішкевич Я.І.

професор Сидорчук Л.П.

професор Слободян О.М.

професор Ткачук С.С.

професор Тодоріко Л.Д.

професор Юзько О.М.

д.мед.н. Годованець О.І.

ISBN 978-966-697-543-3

© Буковинський державний медичний
університет, 2019

Галиш І.В.

МОРФОЛОГІЧНИЙ СТАН СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ТА СУДИННОГО РУСЛА СЕЛЕЗІНКИ ЗА УМОВ ХРОНІЧНОЇ ЕКСПОЗИЦІЇ ХЛОРИДАМИ СВИНЦЮ ТА АЛЮМІНІЮ

Кафедра гістології, цитології та ембріології

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет»

Шкідливі фактори довкілля обумовлюють несприятливу екологічну ситуацію в світі та, зокрема, в Україні. Серед цих факторів одне з перших місць належить важким металам та їхнім сполукам, які ВООЗ відносить до глобальних стабільних забруднювачів. За даними екологічного та соціально-гігієнічного моніторингу до списку пріоритетних забруднювачів біосфери входять алюміній, свинець, ртуть та кадмій. Забруднення довкілля цими металами здійснюється як із природних джерел, так і в результаті антропогенної діяльності. До перших відносяться водоймища та Світовий океан, надходження сполук цих металів із земної кори завдяки дифузії або вулканічним викидам в атмосферу. За даними літератури ця частка складає близько 70%. Але весь час збільшується інша частка сполук алюмінію та свинцю – та, яка добувається з метою промислового, технічного або медичного застосування. Органи імунної системи дуже чутливі до дії різноманітних факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, зокрема впливу солей важких металів.

Метою роботи було вивчення морфологічного стану структурних елементів селезінки за умов хронічної експозиції хлоридами свинцю та алюмінію. Для досягнення поставленої мети визначали абсолютну та відносну масу селезінки (мг), відносну площу червоної та білої пульпи і співвідношення між цими показниками. Морфометричний аналіз включав також визначення абсолютної (кількість клітин на мм²) та відносної (%) щільності розподілу клітин кожного класу у різних морфофункціональних компартментах селезінки. Статистичну обробку результатів проводили з використанням пакету статистичних програм «Statistica 4.0» (Statistical Inc. USA), «Biostat» iMSExcel. Відмінності між групами визначали за допомогою параметричного критерію t-Стюдента (при нормальному розподілі) та непараметричного критерію Манна-Утні-Вілкоксона (при відсутності нормального розподілу). Достовірними вважали відмінності з рівнем значущості більше 95% (p<0,05).

Встановлено, що за умов хронічної експозиції хлоридами алюмінію та свинцю абсолютна маса селезінки складала 814,3±13,8 мг, а відносна маса – 3,7. Відносна площа білої пульпи – 17,4±1,2%, червоної пульпи – 73,7±4,4% та стромы – 8,9±0,7%. Співвідношення між білою та червоною пульпою зросло до 0,24. Розміри лімфоїдних вузликів у білій пульпі зменшувалася порівняно з такими у щурів контрольної групи. Зменшувалася кількість лімфоїдних вузликів із світлими центрами – вона становила 3-5 на 10-12 вузликів. У лімфоїдних вузликах відзначалося збільшення щільності розташування лімфоїдних елементів до 23328,9 клітин/мм кв. Це було обумовлено значним зростанням щільності всіх класів лімфоїдних тканин, крім лімфобластів. При цьому відзначалося статистично достовірне збільшення процентного вмісту великих лімфоцитів до 23,23±0,78%, та середніх до 30,35±0,89%. Ретикулоепітеліальні клітини характеризувалися ядрами витягнутої форми з рівномірним розподілом глибок хроматину. Їхні мітохондрії, як правило, не мали ознак деструкції. У просвіті судин, як правило, не виявлялися клітинні елементи. Кількість піноцитозних пухирців і везикул збільшувалась, що свідчить про високу функціональну активність ендотеліоцитів. У цитоплазмі останніх спостерігалися мітохондрії з рівномірною щільністю матриксу та паралельним розташуванням крист. У межах базальної мембрани капілярів знаходилися функціонально активні перицити.

Отже, за умов хронічної експозиції хлоридами свинцю та алюмінію в структурних елементах селезінки відбуваються морфологічні перебудови, що як правило веде за собою функціональне виснаження органа.